

УДК [378.147:004]

Сазанова Лариса Сергіївна

Старша викладачка кафедри іноземних мов факультету №4

ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ: ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ОФЛАЙН ТА ОНЛАЙН

«Інтерактивність є характерологічною особливістю сучасного освітнього процесу з використанням комп'ютерних технологій, що сприяє встановленню суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача і студентів, студентів між собою на основі активізації процесів емпатії, рефлексії, відчуття співдіяльності тощо» [1, с. 13].

Використання інтерактивних технологій на заняттях іноземної мови передбачає організацію та розвиток такого діалогового спілкування, яке веде до розуміння, взаємодії та спільного вирішення навчальних завдань.

«Дистанційне навчання – сукупність інформаційних технологій та методик викладання, які передбачають здобуття освіти без фізичної присутності здобувачів у навчальному закладі» [2].

Дистанційне навчання називають також дистанційною освітою, електронним навчанням та онлайн-навчанням. Воно виникло з розвитком Інтернет-технологій і постійно розвивається та вдосконалюється.

Раніше дистанційно частіше навчалися студенти загальноосвітніх навчальних закладів, студенти вищих навчальних закладів та дорослі, які хотіли підвищити свої знання та навички в певній галузі. Дистанційне навчання знаходиться в зародковому періоді та його особливості та принципи є викликами в системі освіти.

Дистанційне навчання визначається як метод навчання, при якому викладачі та студенти не зустрічаються в аудиторіях, а використовують Інтернет, електронну пошту, вайбер, платформу Zoom, щоб проводити заняття та конференції. Це означає, що в дистанційному навчанні студент відокремлений

від викладача та інших студентів, навчається дистанційно і не має очного навчання з викладачами чи іншими студентами.

Багато років тому дистанційне навчання було орієнтовано на штатних працівників, військовослужбовців та жителів віддалених районів, які не могли відвідувати заняття чи лекції.

Пізніше дистанційне навчання стало частиною освіти, оскільки все більше і більше студентів було зараховано на онлайн-курси. Вищі навчальні заклади почали надавати дистанційне навчання.

Університет Фенікса в Аризоні одним із перших застосував технологію дистанційного навчання в 1976 році. Відтоді кількість студентів на дистанційному навчанні постійно зростає.

Під час пандемії COVID-19 розвинулися нові способи навчання, а саме: розширене використання онлайн-засобів навчання. Викладачі шукають онлайн-платформи, щоб продовжити процес навчання студентів.

Сьогодні цифрове навчання є необхідним ресурсом та новим способом навчання, і попит на онлайн-навчання значно зріс і продовжуватиме зростати. Однак онлайн-навчання не означає легше навчання.

В онлайн-навчанні (електронному навчанні) студенти можуть працювати на заняттях з викладачем та використовувати цифрові технології для виконання завдань. Під час дистанційного навчання студенти працюють вдома в режимі онлайн, а викладач призначає завдання та перевіряє його з використанням цифрових технологій.

Викладачі використовують різні ресурси, такі як електронні книги та журнали (письмові матеріали), які необхідні в кожному онлайн-курсі. Перевага цього ресурсу в тому, що він дозволяє вчитися на ходу.

Завдяки використанню відео студенти можуть ознайомитися з вимовою носіїв різних діалектів та ефективно підвищити розуміння змісту навчального матеріалу, тому що під час слухо-зорового сприйняття засвоюється 60% інформації.

Записані лекції (засвоювання великої кількості інформації за короткий проміжок часу або в будь-який зручний час).

Різноманітні вікторини (лексичні, граматичні, країнознавчі тощо) також сприяють підвищенню мотивації студентів до вивчення іноземної мови.

Тепер з'явилося багато інструментів для вивчення англійської мови, і в форумі можна знайти корисні поради, приклади й коментарі та поділитися методиками та посиланнями.

Проведення наживо сесій запитань і відповідей, під час яких студенти спілкуються віч-на-віч щодня є корисним, але онлайн-обговорення вимагають систематичних тренувань та навичок, а тематика співбесід залежить від спрямування навчального закладу.

«Методика проведення дистанційних занять знаходиться в процесі становлення, а принципи дистанційного навчання та його особливості стали серйозними викликами для системи освіти в цілому» [3, с. 6].

Існує багато ресурсів завдяки яким можна удосконалювати вивчення іноземної мови онлайн:

- EnglishDom – завдання на платформі на сайті та в мобільних додатках для студентів (цифровий підручник, список нових слів та онлайн-тренажер);
- YouTube-канал, блоги та розмовні клуби;
- BBC Learning English, де є сайти доступних навчальних курсів для різних рівнів;
- сайт engVid розміщує відеоуроки за темами, що допомагають студентам підготуватися до міжнародних іспитів IELTS чи TOEFL;
- платформа для вивчення іноземної мови за допомогою системи карток Memrise;
- сайт TED можуть використати ті студенти, які мають певні знання з англійської мови та хочуть покращити свої навички сприймання на слух. В допомогу є субтитри;

- бібліотека безплатних електронних та аудіокниг іноземними мовами Loyal books сприяє збільшенню словникового запасу;
- онлайн-курс Prometheus для тих, кому бізнес-англійська необхідна в роботі;
- навчальні лекції з англійської мови на сайті онлайн-освіти Coursera допоможуть навчитися писати електронні листи;
- додаток Tandem створений для тих, хто хоче вивчити мову завдяки спілкуванню з іншими людьми, а також поділися своїми знаннями рідної мови.

Можна виділити такі виклики викладання іноземної мови офлайн та онлайн.

Перший виклик – це мотивація студентів, що стає ще гострішою проблемою, тому що онлайн-навчання передбачає свідому мотивацію тих, хто навчається, оскільки немає постійного контролю з боку викладачів.

Другий виклик – це здатність студентів до самонавчання, оскільки дистанційне навчання вимагає, щоб студенти вивчали більшість матеріалу самостійно. Вони можуть вчитися та організовувати себе самостійно, проводити дослідження, отримувати практичний досвід та продемонструвати свою роботу.

Третій виклик – спілкування в процесі навчання: як під час онлайн-зустрічі організувати спілкування викладач-студент та студент-студент так, щоб воно не займало весь вільний час як викладачів, так і студентів.

Четвертий виклик – індивідуалізація навчання. Це одна з головних переваг і принципів дистанційного навчання, оскільки кожен студент може вибрати темп навчання, час занять та завдання.

П'ятий виклик – розвиток певного рівня навичок використання цифрових технологій. Сучасні студенти швидко опановують електронні засоби навчання, але для викладачів це може стати складною проблемою, оскільки їм потрібно не тільки опанувати новим інструментом, але й змінити власні методи навчання, які були напрацьовані роками, знайти та використовувати нові методи та форми з метою досягнення кращих результатів навчання.

Шостий виклик – це необхідність ідентифікувати студентів. Дистанційне навчання дає більше можливостей для фальсифікації результатів, тобто виконання завдань іншою особою.

Сьомий виклик – визначити розклад онлайн-занять та самостійної роботи студентів. Під час офлайн-навчання існує щотижневий розклад занять та домашніх завдань відповідно до рівня знань студентів. В умовах пандемії під час онлайн-навчання викладачі та студенти витрачали набагато більше часу на навчання.

Останній виклик – відсутність єдиної електронної навчальної платформи. У дистанційному навчанні викладач може використовувати різноманітні онлайн-сервіси, які він освоїв, але студенту доведеться створити облікові записи в цих сервісах і освоїти кожен. Це ускладнює навчання та зміщує акцент зі змісту предмета на використання цифрових технологій.

Онлайн-навчання не є альтернативою офлайн-навчанню, оскільки студентам потрібно ходити до університетів та академій, щоб там навчатися та спілкуватися. Необхідно брати до уваги, що жоден інтелектуальний електронний інструмент не може замінити викладача, який завжди має бути готовий до використання будь-якої онлайн-техніки, яка постійно розробляється та удосконалюється.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Н.П. Волкова Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник / Н.П. Волкова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 360 с.

2. https://uk.wikipedia.org/wiki/Дистанційне_навчання

3. Організація освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання у 2020/2021 навчальному році : методичні рекомендації / За заг. ред. В. І. Шуляра. – Миколаїв : ОППО, 2020. – 108 с.

<https://moippo.mk.ua/wp-content/uploads/2020/08/МАКЕТтитул.pdf>

4. Топ-11 онлайн-ресурсів, де можна вивчити безкоштовно англійську
·https://tvoemisto.tv/exclusive/top11_onlaynresursiv_de_mozhna_vyvchyty_bezkosh_tovno_angliysku_94704.html